

2013

BILTEN11

PSSS UŽICE

Novembar 2013.

30-novembara 13

SADRŽAJ BILTENA

Tema: Zadruga i njihov značaj

- **dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo**

Tema: Ko i kako upravlja i rukovodi zadrugom

- **dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo**

Tema: Dobrovoljno i otvoreno članstvo zadrugara

- **dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja**

Tema: Ekonomsko učešće članova zadruga i raspodela dobiti

- **dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja**

Tema: Najbitnija obeležja zadrugarstva u Norveškoj

- **dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo**

Tema: Primeri udruživanja poljoprivrednih proizvođača u zadruga u našem kraju

- **dipl. ing. Bojana Nešić, savetodavac za agroekonomiju**

Tema: Kako se osniva zadruga

- **dipl. ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo**

Tema: Vrste zadruga

- **dipl. ing. Dejan Stanković, savetodavac iz oblasti stočarstva**

Stanje useva - Ljubodrag Pantelić, dipl. ing

Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina : Zaštita voćaka od glodara tokom zime

- **dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik**

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE DOO“ UŽICE

- Dipl.ing, Miroslav Milivojević- direktor i stručni saradnik za stočarstvo
- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić ,savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo

Osnovna delatnost „Poljoprivredne stručne službe Užice“ iz Užica je pružanje saveta odabranim i ostalim domaćinstvima na području svoga rada , koja se ostvaruje kroz:

- predavanja
- održavanje radionica
- davanje saveta u Službi
- davanje saveta telefonom
- davanje saveta na imanjima zemljoradnika
- davanje saveta putem lokalnih radija i televizije
- davanje saveta putem biltena, plakata i brošura
- postavljanje demonstracionih oglada
- održavanje poljoprivrednih izložbi –sajmova
- pomoć zemljoradnicima oko upisa i obnove u Registru P.G.
- blagovremeno upoznavanje P.G. sa pojedinim uredbama
- upoznavanje P.G. sa načinom i vremenom podnošenja dokumentacije radi
- ostvarivanja sredstava po pojedinim uredbama.

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266

e- mail: pssuzice@sbb.rs

Zadruga i njihov značaj

Postati jak na tržištu u uslovima promena tj. liberalizaciji trgovine otvorenog tržišta i globalizaciji privrede gde dominira uticaj jakih i najvećih, a izostaje uvažavanje malih proizvođača, moguće je samo kod spremnih da se međusobno povezuju i samorganizuju u moderne zadruga i udruženja.

Naš cilj je sagledavanje problema koji prate selo u 21. veku, da iste sažmemo, definišemo te da bitnim savetima, predlozima ukažemo aktivnom (radnom) stanovništvu sela kako da se organizuje u cilju bolje proizvodnje i boljeg života.

Naime kroz samostalan rad bez samorganizovanja u moderne zadruga koje su sposobne pratiti savremene tokove proizvodnje i trgovine bitno se slabi ekonomska moć pojedinca, a život u selu postaje sve teži.

Pored ostalog putem udruživanja izborićemo se zajedno sa Vama da stanemo na put propadanju sela, pre svega u smislu napuštenih kuća i zaparloženih površina.

Promene u svetskoj ekonomiji brzo se reflektuju u Srbiji, iste stvaraju nova pravila poslovanja u kom se moramo brzo organizovati (udružiti) i na taj način zaštititi naše poslovno okruženje. Sve ovo kada sagledamo, jako uporište u želji za povezivanjem ljudi može pružiti i država kroz pravljenje povoljnog poslovnog ambijenta.

Vaša spremnost da se povežete sa onima u selu koji se bave istim ili sličnim poslovima i zajedno rešavate probleme na tržištu uz povoljan ambijent stvoren od strane države treba da eliminiše dilemu da li Vam treba zadruga ili ne.

Ljubodrag Pantelić, dipl.ing.

Ko i kako upravlja i rukovodi zadrugom

Svi zadrugari imaju pravo upravljanja zadrugom. To pravo pravo ostvaruju isključivo na sednicama *Skupštine zadruga*. Zadruga koje imaju više od 100 članova mogu obrazovati skupštinu na predstavničkom principu koju čine izabrani zadrugari. Izbor tih predstavnika je pravo svih zadrugara. Oni su, izborom predstavničke skupštine, svoja prava na upravljanje za određeni period (dok traje mandat predstavničke skupštine) preneli na svoje izabrane predstavnike. Zadrugnim pravilima bliže se uređuju pitanja upravljanja preko predstavničke skupštine.

Zadrugari zadrugom upravljaju i preko odbora Upravnog koji čine izabrani predstavnici zadrugara. *Upravni odbor* se bira uvek kada zadruga ima više od 20 članova. Deo ovlašćenja Skupštine prenosi se na Upravni odbor zadruga i on predstavlja operativni organ koji se često sastaje.

Zadrugari , preko predstavnika izabranih u *Nadzorni odbor* , obavljaju kontrolu i nadzor nad radom Upravnog odbora i direktora zadruga. O svim uočenim nepravilnostima Nadzorni odbor treba odmah da obavesti Skupštinu zadruga.

Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor zadruga treba, najmanje jednom godišnje ,da obaveštavaju Skupštinu zadruga o svom radu i aktivnostima na rešavanju pitanja koja su im zadružnim pravilima, poverena na rešavanje i postupanje.

Direktor zadruga je rukovodeći organ i zadužen je i, po zakonu , odgovoran za vođenje poslova i zakonito postupanje svih u zadruzi i zato nije dobro da mu se zadrugari mešaju u posao. Direktor je zadužen za odnose koje zadruga zasniva sa zaposlenim radnicima , ali i sprovođenje u delo odluka koje su doneli Skupština i Upravni odbor zadruga. Kontrolu rada direktora treba da obavlja Nadzorni odbor, a obavljaće je tako što će povremeno tražiti da ih direktor obaveštava o odlukama koje je doneo sam, ili uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora.

Naravno ovo su načelne odredbe za ova četiri najvažnija organa zadruga .Njihova ovlašćenja i obaveze bliže i detaljnije definišu se osnivačkim aktom , Statutom zadruga, ili nekim drugim dokumentom.

I pored svega, zadrugari bi trebali da znaju. Odluke morate donositi sami: i kad osnivate zadrugu, i kad ona posluje, i ko će biti direktor, i sa kim ćete ući u savez, i sa kim će zadruga poslovati... Svakako potrebno vam je dosta sreće, ali i želje da se u svakom poslu, pa i ovom, zadrugarskom , uspe. Morate stalno učiti , na tuđim, a ponekad i , što je moguće manje, na svojim greškama. Svoju sudbinu uzmite u svoje ruke i sigurno će vam biti bolje. Uspeh se mora desiti samo ako to vi želite. Zajedno sa sebi sličnima lakše je do njega doći.

Radulović Andrija dipl. Ing.

Dobrovoljno i otvoreno članstvo zadrugara

Dobrovoljno članstvo je pravo da svako svojom voljom odluči da li će biti ili neće biti član neke zadruga. Dakle, u zadugarstvu nema prisile ni na šta, pa ni na sticanje i prestanak članstva. Svako ima pravo da odluči da li će ostati ili neće ostati član zadruga. Ako ne želi da ostane član zadruga, dužan je da podnese zahtev za istupanje. Zahtev ne može biti odbijen od strane bilo kog organa zadruga. Datum istupanja je datum sa kojim je onaj ko podnosi zahtev za istupanje izmirio sve obaveze prema zadruzi. Zahtev za istupanje se samo konstatuje na sednici organa koji je, zadružnim pravilima, određen da odlučuje o sticanju i prestanku statusa zadrugara. Konstatacija na organu upravljanja zadruga je osnov za brisanje statusa člana u Agenciji za privredne registre i to treba uraditi čim se ispune uslovi za istupanje člana iz zadruga.

Zadružnim pravilima je određen rok, koji ne može biti kraći od godinu dana, u kome će se zadugaru koji je istupio iz zadruga isplatiti udeo koji se u poslovnim knjigama zadruga vodi na njegovo ime. Zadružnim pravilima se može utvrditi da se zadugaru koji ima

izuzetno visok udeo u kapitalu zadruge isplata izvrši u nekoliko rata, **kako se ne bi ugrozilo poslovanje zadruge**. Ako to nije sadržano u zadružnim pravilima, isplata se mora izvršiti u jednom navratu čim proteknu zakonom i pravilima utvrđeni rokovi.

Zadruga bi trebalo da ima interes da stalno povećava obim svog poslovanja. Zbog toga bi trebalo da stalno prima nove zadrugare. Najlogičnije je da se ti zadrugari regrutuju iz redova onih domaćina koji su bili uspešni kooperanti zadruge. U pravilima nekih zadruga u EU doslovce piše: "Niko ko ispunjava uslove za članstvo neće biti odbijen", što je jasna poruka i našim zadrugama i zadrugarima koji njima upravljaju. Zbog navedenih razloga se princip dobrovoljnosti i otvorenog članstva često naziva i "princip otvorenih vrata". Po njemu se zadruga uveliko razlikuje od preduzeća.

Zorica Lazić, dipl.ing.

(Izvor: „Zašto i kako organizovati zadruge“)

Ekonomsko učešće članova zadruge i raspodela dobiti

Članovi zadruge moraju da obezbede izvestan kapital da bi zadruga poslovala.

Obezbeđivanje kapitala se obavlja na dva načina.

Prvi način je da članovi prilikom osnivanja zadruge obezbede i uplate dogovorene pojedinačne novčane uloge, čiji zbir čini početni kapital zadruge. Svaki član zadruge učestvuje u tom kapitalu sa novčanim iznosom koji je uplatio.

Drugi način ekonomskog učešća članova obezbeđuje se tako što poslujući zadruga uvećava svoj kapital. Doprinos svakog člana uvećanju kapitala zadruge iz poslovanja meri se obimom poslovanja koje je taj član ostvario sa zadrugom. Obim poslovanja člana sa zadrugom čini osnovno merilo i za učešće člana u dobiti koju zadruga ostvari svojim poslovanjem. Što je veći obim poslovanja, veće je i pravo tog člana da učestvuje u raspodeli dobiti iz poslovanja zadruge.

Pravo da učestvuju u raspodeli dobiti koju zadruga ostvari u poslovanju imaju samo članovi, odnosno zadrugari. To pravo ne bi trebalo omogućiti kooperantima, jer tada kooperanti nemaju motiv da steknu status zadrugara. Još gore je ako se, zbog bilo kojih razloga, zadrugaru uskrati pravo na raspodelu.

Raspodelu dobiti koju zadruga ostvari u poslovanju obavezno treba deliti na zadrugare, čak i onda kada se dobit ne isplaćuje zadrugaru, odnosno članu zadruge.

Dobit iz poslovanja se ne mora isplaćivati uvek. Posebno je važno da se zadrugari dogovore (i to urede zadružnim pravilima) da dok zadruga ne ojača (npr. prvih pet godina), neće biti isplate dobiti zadrugarima, nego će se neto dobit (posle plaćanja poreza na dobit) uknjižiti kao povećanje udela svakog zadrugara pripisom dobiti na ime svakog zadrugara. Na taj način uvećaće se kapital zadruge i ojačati zadruga, a pripisana dobit će uvećati pojedinač ne udele zadrugara u kapitalu zadruge.

Kada zadruga uspostavi dobru poziciju na tržištu, deo dobiti iz poslovanja zadruge treba isplaćivati zadrugarima, a deo pripadajuće dobiti obavezno ostavljati i knjižiti na njihovo ime na kontu na kome se knjiži kapital. Na taj način se udeo zadrugara u kapitalu zadruge stalno uvećava i zato on uvek ostaje zainteresovan za uspešno poslovanje zadruge. Jednog dana kada se, zbog prestanka bavljenja poslovima iz delatnosti zadruge, bude povukao iz članstva taj kapital će mu biti isplaćen, ili će ga preneti na one koji naslede njegovo članstvo u zadruzi. Ova pitanja treba urediti zadružnim pravilima.

Milena Ćirić, dipl.ing

Najbitnija obeležja zadrugarstva u Norveškoj

Zadruga se definiše kao dobrovoljno udruženje koje ima za glavni cilj promovisanje ekonomskih interesa svojih članova putem njihovog učešća u delatnosti kao kupca ili isporučilaca svojih proizvoda.

Ostvarena dobit osim uobičajenog okamaćivanja, ostaje za razvoj zadruge ili se delom deli zadrugarima po osnovu njihovog dela u ostvarenom prometu zadruge. Naročito dobri primeri za to su potrošačka (COOP) I najveće zemljoradničke zadruge : Tine (mleko I mlečni proizvodi), Nortura (meso i mesne prerađevine), I Feleskjop (otkup žitarica, mlinska industrija, proizvodnja I prodaja stočne hrane I poljoprivrednih mašina) Inače u poljoprivredi je vrlo jasna podela funkcija, poljoprivrednik je I proizvođač I vlasnik zemlje, zadruga je kupac, prerađivač I prodavac, zatim organizuje poslove istraživanja I stručne savetodavne poslove.

Poljoprivredne zadruge su visoko specijalizovane I pokrivaju područje cele zemlje, Ekonomso – tržišnim ponašanjem I snagom predstavljaju realnu ravnotežu krupnom kapitalu bilo da je nacionalni ili internacionalni.

Glavni cilj zadruge je nije ostvarivanje kapitalne dobiti, već zadovoljavanje interesa zadrugara za prodaju njihovih proizvoda, I zadovoljavanje njihovih potreba u snadbevanju repro materijalom I pružanju drugih usluga.

Na godišnjoj skupštini kao najvišem organu zadruge, donosi se odluka koja polazi od principa da jedan član ima jedan glas. Pravilima se može regulisati da zadrugari mogu imati više glasova, međutim samo ako se glasovi raspodeljuju na članove prema njihovom prometu u zadruzi, a ne prema učešću u kapitalu.

Nebojša Đurić, dipl.ing.

Primeri udruživanja poljoprivrednih proizvođača u zadruge u našem kraju

Agroponikve Zadruga Agroponikve osnovana je 2011. godine. Ima 15 članova i preko 100 kooperanata na teritoriji Ponikava i Bajine Bašte sa tendencijom širenja. Trenutno se smatra jednom od najuticajnijih zadruga u tom kraju. Svojim članovima obezbeđuje zajedničko nastupanje na tržištu kroz zajedničku nabavku repromaterijala za biljnu i stočarsku proizvodnju, ali takođe i kroz zajedničku prodaju poljoprivrednih proizvoda. (povrće, voće, žitarice i živa stoka). Takođe svojim članicama i kooperantima daje mogućnost kupovine kompenzacijom.

Pčelica sa Tare Zadruga je osnovana da pomogne pčelarima da, u skladu sa zakonom o bezbednosti hrane, njihovi pčelinji proizvodni nađu lakši put do tržišta. Na taj način se i potrošačima obezbeđuje sigurnost i garancija kvaliteta. Zadruga okuplja pčelare sa teritorije Bajine Bašte, ali ima tendenciju širenja. Pčelica sa Tare podržana je od strane USAID-a kroz kupovinu opreme. Distribucija proizvoda se obavlja po Srbiji i zemljama u okruženju. Nudi usluge pakovanja i distribucije mede i poljoprivrednim proizvođačima koji nisu članovi zadruge.

ZZ Agrozlatiborka je okupila proizvođače iz oblasti stočarstva sa ciljem lakšeg i bržeg plasiranja svojih proizvoda. Takođe, jedan od ciljeva zadruge jeste da se radi na povećanju kvaliteta stočnog fonda kao i povećanje broja grla stoke, sa akcentom na govedarsku proizvodnju.

Zadruga Virtenberg iz Kosjerića je udružila proizvođače ovaca sa teritorije opštine Kosjerić. Pored osnovnih delatnosti zadruge trgovine i prometa poljoprivrednih proizvoda vizija ove zadruge jeste osnivanje mlekare za prijem i preradu mleka u tradicionalne proizvode.

Zdravčica je poljoprivredno prehrambena zadruga iz Užica koja plasira svoje proizvode u Zlatiborskom okrugu i drugim krajevima Srbije i obezbeđuje sveže i prerađene poljoprivredno-prehrambene proizvode, uzgojene lokalno i spremljene na domaći način, u skladu sa dobrom proizvođačkom praksom i standardima. Zadrugu čine žene koje se bave uzgajanjem voća i povrća u užičkim selima, na otvorenom i u plastenicima. Okupile su se sa ciljem da zajednički isplativo plasiraju proizvode na tržište. Zadruga u svom prerađivačkom pogonu proizvodi pekmez, turšiju, kisele krastavčiće i barenu papriku.

Bojana Nešić, dipl. ing.

Kako se osniva zadruga

Osnovni Akt zadruge je Ugovor o osnivanju koji potpisuju svi osnivači i overavaju svoj potpis. Ugovor treba da sadrži:

- poslovno ime
- sedište
- delatnost

- podatke o osnivačima
- iznos udela i rok uplate
- način i rok sazivanja osnivačke Skupštine

Zadruga se osniva samo sa udelima osnivača koji obezbeđuju osnivači i koji predstavlja početni kapital zadruge i koji se mora uknjižiti na ime svakog osnivača. Ti udeli treba da budu jednaki. Zakonski minimum je 10 osnivača.

Osnivačka Skupština se održava sa svim licima koja su potpisala Ugovor o osnivanju zadruge. Na toj Skupštini se usvajaju zadružna pravila i biraju prvi organi zadruge – predsednik Skupštine, predsednik i članovi Upravnog odbora, nadzorni odbor i vršioc dužnosti direktora.

Vršilac dužnosti direktora je lice koje sprovodi sve radnje oko upisa zadruge u registar u Agenciji za privredne registre i obavlja druge radnje potrebne za rad zadruge (otvaranje računa kod poslovne banke, izrada pečata....)

Upis zadruge se obavlja u Agenciji za privredne registre gde se uz prijavu dostavlja:

- zahtev za registraciju
- overen potpis lica ovlašćenog za zastupanje
- Ugovor o osnivanju sa overenim potpisima najmanje 10 osnivača
- Fotokopija ličnih karata svih potpisnika Ugovora o osnivanju zadruge
- Zapisnik sa osnivačke Skupštine
- Zadružna pravila usvojena na osnivačkoj Skupštini
- Potvrda poslovne banke o uplati osnivačkog udela
- Potvrda o uplati takse na registraciju
- Potvrda o uplati takse Republičkom zavodu za statistiku

Zadruga je osnovana donošenjem rešenja o registraciji koji sadrži matični broj i poreski identifikacioni broj. Na osnovu ovog rešenja može se uraditi pečat i otvoriti račun kod poslovne banke i tek onda početi sa poslovanjem.

Nebojša Brzaković, dipl.ing.

Vrste zadruga

Sve zadruge mogu se grupisati u 2 vrste:

1. zadruge zasnovane na zajednici i resursima
2. tržišno orijentisane zadruge

Lokalne zadruge ,resursno orijentisane, su obično male, imaju dobro definisane geografske oblasti i glavni interes udruživanja je snižavanje cene ulaza (inputa). Međutim, zadrugari se razlikuju u pogledu proizvodnje i robe. Većina ovih zadruga je na nivou primarne proizvodnje i finasijski su neefikasne.

Tržišno orijentisane su obično specijalizovane zadruge u jednoj robi i nisu specifične za lokalnu zajednicu. One mogu da dobijaju članove iz reda regionalnih uzgajivača određene robe koji su zainteresovani za ulaganje u neki akcijski kapital. Cilj njihovih udruživanja je sticanje najnovijih tehnologija i angažovanje profesionalnog ljudstva. Ove zadruge nisu male i moraju da rade u konkurentnom okruženju.

Istraživanje tržišta, proširenje, kreditiranje, asortiman proizvoda, prerada i marketing moraju biti integrisani kako bi se povećao profit i brže vratile investicije. Uspešnost zadruga zavisi od njihove sposobnosti da realizuju velike investicije i da se izbore za poziciju na tržištu.

Dejan Stanković, dipl.ing

Stanje useva

Ozimi usevi su zaštićeni snežnim pokrivačem od izmrzavanja. Na poljima nema većih šteta koje uzrokuju glodari.

Ljubodrag Pantelić, dipl.ing.

Zaštita voćaka od glodara tokom zime

U drugoj polovini novembra i kasnije tokom zime, zbog nedostatka drugih izvora hrane glodari mogu naneti veće štete, naročito u mladim zasadima voća i zasadima maline i kupine.

Od štetnih glodara najzastupljenije su voluharice (*Microtus arvalis*, *Arvicola terrestris*) kao i poljski i šumski miš (*Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus sylvaticus*). Oni se hrane na korenu voćaka, pa ga tako oštećuju, a sa druge strane u slučaju velike brojnosti populacije prave gust sistem hodnika i rupa u zemlji. Povećanje brojnosti ovih glodara podstiče đubrenje stajnjakom u jesenjem periodu koji se ostavlja na površini zemljišta, kao i jaka zakorovljenost zasada tokom jeseni.

Kada je u pitanju divljač, štete mogu da pričinje zec i srna zbog nedostatka drugih izvora hrane u ovom periodu. Zec (*Lepus europeus*) može da napravi ogromnu štetu u voćnim zasadima glođući koru. Najveće štete koje ovom prilikom mogu nastati je oštećenje u zoni korenovog

vrata ispod okalemljenog mesta, ili prstenasto oštećenje kore, pri čemu dolazi do prekida sprovodnog tkiva i obaveznog sušenja. Potencijalno su najugroženiji voćni zasadi u blizini šuma, ali preventivno je potrebno obaviti zaštitu i svih drugih zasada.

Za suzbijanje voluharica i miševa preporučuje se prvo provera aktivnih rupa, pa primena rodenticidnih mamaca kao što su : CINKFOSFID MAMAK, FOSFIROD , BRODILON MAMAC, GALIBROM

Mamci na bazi cink-fosfida (Cinkfosfid mamac i Fosfirod) se primenjuju u dozi od 5 do 10 g a ostali preporučeni mamci 10-20 g po aktivnoj rupi, posle čega se otvori za grču zemljom i zatvaraju.

Za odbijanje divljači (srna i zec) preporučuje se primena veoma efikasnog sredstva, koje ima ulogu repelenta koji odbija divljač od tretiranih stabala sprečavajući da dođe do štete. Za ovu namenu preporučuje se:

KUNILENT R-12 u koncentraciji 5 - 10 % (0,5 l do 1 l na 10 l vode)

Tretiranje se izvodi premazivanjem stabala i ramenih grana, jer nekad zbog visokog snega zec može da dopre i do viših delova stabla. Na taj način zaštita je obezbeđena za period od 50 dana (0,5 l na 10 l vode) odnosno 80 dana (1 l na 10 l vode)

Posle isteka ovog perioda tretiranje treba ponoviti, jer štete koje mogu nastati su mnogo veće od vrednosti ovog tretiranja.

Štete od divljači se mogu sprečiti ili umanjiti postavljanjem zaštitnih mreža oko debla, koje ne mogu pružiti zaštitu viših delova stabla.

Milenko Gavrilović, dipl. ing.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a (Cene žive stoke u Srbiji)

Cene žive stoke na stočnim pijacama 18-24.11.2013.god.				Klanične cene žive stoke 18-24.11.2013.god.			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena din/kg	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	120-200	Bikovi	Preko 500kg	HF	220-260
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	240-300	Bikovi	Preko 500kg	SM	220-250
Jarad	Sve težine	Sve rase	170-220	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	230-280
Junad	Do 300kg	SM		Junad	Do 300kg	SM	

BILTEN 2013.

Junad	350-480kg	Sve rase	220-245	Junad	350-480kg	Sve rase	210-250
Junad	Preko 480	SM	220-240	Junad	Preko 480	Sve rase	220-250
Krave za klanje	Sve težine	SM	145-170	Krave za klanje	Sve težine	SM	150-180
Ovce	Sve težine	Sve rase	100-150	Ovce	Sve težine	Sve rase	110-150
Prasad	16-25kg	Sve rase	230-280	Prasad	16-25kg	Sve rase	230-250
Prasad	Do 15kg	Sve rase	250-280	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljenici	80-120kg	Sve rase	170-220	Tovljenici	80-120kg	Sve rase	170-200
Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	145-190	Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	150-180
Telad	80-160	SM	330-420	Telad	80-160	SM	300-410
Koze	Sve težine	Sve rase	100-130	Krmače za klanje	Preko 130kg	Sve rase	

Cene žitarica u Srbiji zaključno sa 18.-22.11.2013. godine

Kukuruz	pšenica	Soja zrno	Suncokret
14-16din/kg	16-19din/kg	din/kg	din/kg

Cene povrća u Srbiji, zaključno sa 18.-24.11.2013. godine (kvantaške pijace)

Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Boranija		Kupus	7-20
Brokoli	90	Luk beli	200
Grašak	/	Luk crni mladi	/

BILTEN 2013.

Karfiol	25-55	Luk crni	30-35
Krastavac	40-85	Paprika babura	50-100
Krompir	20-35	Paprika šilja	50-110
Krompir mladi		Paradaiz	65-80
Pasulj beli	240-270	Tikvice	110
Praziluk	40	Zelena salata	19
Spanać	40	Šargarepa	25-30

Cene voća sa kvantaške pijace 18-24.11.2013.godine

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka -Ajared	30	Kajsija	
Jabuka Delišes	50	Nektarina	
Jabuka ostale	50	Orah	600-800
Kruška	50-75	Kupina	
Breskva		Grožđe crno	60-80
Grožđe belo	60-80	Šljiva	

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“ DOO Užice

Tiraž:

300 prime raka